

n.) 1 How great, how far, how much, how many, of what extent or qualities (having an interrogative force); कियान्कालस्तवैव स्थितस्य संज्ञातः Pt. 5; N. 1. 130; अयं भूतावासो विमृश कियतीं याति न दशां Sānti. 1. 25; ज्ञास्यासि कियद्भुजो मे रक्षति S. 1. 13; कियद्वाशिष्टं रञ्जयाः S. 4. -2 Of what consideration, i. e. of no account, worthless; राजेति कियती मात्रा Pt. 1. 40; मातः कियंतोऽरयः Ve. 5. 9. -3 Some, a little; a small number, a few (having an indefinite force); निजह्वदि विकसंतः संति संतः कियंतः Bh. 2. 78; स्वभिसंरपरभसेन वलेती पतति पदानि कियति चलेती Git. 6. -Comp. -एतिका effort, vigorous and persevering exertion. -कालम् ind. 1. how long. -2. some little time. -चिरं ind. how long; कियचिरं श्राम्यसि गौरि Ku. 5. 50. -दूरं ind. 1. how far, how distant, how long; कियद्दूरे स जलाशयः Pt. 1; N. 1. 137. -2. for a short time, a little way.

कियाहः A horse of a red or bay colour.

किरः A hog.

किरकः 1 Ascribe. 2 A pig.

किरणः [कृ-क्यु Up. 2. 81] 1 A ray or beam of light, a ray (of the sun, moon or any shining substance); रविकिरणसहित्पु S. 2. 4; एको हि दोषो गुणसंनिपाते निमज्जतीतिः किरणेष्विवाकः Ku. 1. 3; Sānti. 4. 6; R. 5. 74; Si. 4. 58; मख radiant, brilliant. -2 A small particle of dust. -3 The sun. -Comp. -मालिन् m. the sun.

किरातः [किरं पर्यंतभूमिं अताति गच्छतीति किरातः] 1 N. of a degraded mountain tribe who live by hunting, a mountaineer; वैयाकरणकिरातावपशब्दमृगाः कृ यांतु संभस्ताः यदि नदगणकचिकिस्तकवैतालिकवदनकंदरा न स्युः || Subhāsh.; Pt. 1. 17; पर्यंताभ्यभिर्निजस्य सदृशं नाम्नः किरातैः कृतं Ratu. 2. 3; Ku. 1. 6, 15. -2 A savage, barbarian. -3 A dwarf. -4 A groom, a horseman. -5 N. of Siva in the disguise of a Kirāta. -ताः (pl.) N. of a country. -Comp. -अर्जुनीयं N. of a poem by Bhāravi (in which the combat of Arjuna with Siva in the form of a Kirāta or mountaineer is poetically described). -आशिन् m. an epithet of Garuda.

किरातिः f. 1 The Ganges. -2 An epithet of Durgā.

किराती 1 A female Kirāta, a woman of the Kirāta tribe. -2 A woman who carries a fly-flap or chowri; R. 16. 57. -3 A bawd, a procuress. -4 Pārvati in the disguise of a Kirāti. -5 The celestial Gangā.

किरिः [किराति भूमिं, कृ-इकृ] 1 A hog, boar. -2 A cloud.

किरिटिः The fruit of the marshy date tree.

किरीटः, -टं [कृ-किटन्; Up. 4. 184] 1 A diadem, crown, crest, tiara; किरीटवद्भाञ्जलयः Ku. 7. 92. -2 A trader. -Comp. -धारिन् m. a king. -मलिन् m. an epithet of Arjuna.

किरीटिन् a. [किरीट-इनि] Wearing a crown or diadem; Bg. 11. 17, 46; Pt. 3. -m. N. of Arjuna; Bg. 11. 35. (Mb. thus accounts for the name:—पुरा राज्ञेण मे बद्धं युध्यतो दानवर्षभैः किरीटं मूर्ध्नि सूर्योर्धं तेनाहुर्मां किरीटिन् ||).

किर्मिः f. 1 A hall, building. -2 An image of gold or iron. -3 The Palāsa tree.

किर्मिर a. Variegated, spotted. -रः 1 N. of a Rākshasa slain by Bhīma; Ve. 6. -2 The variegated colour. -3 The orange tree. -Comp. -जित्, -निषूदनः, -सूदनः epithets of Bhīma.

किर्मिरित a. Variegated, spotted.

किर्याणी A wild hog.

किल् I. 6 P. (किलति, किलित) 1 To be or become white. -2 To freeze. -3 To play, sport. -II. 10 P. 1 To urge, instigate. -2 To throw, cast, send.

किलः 1 Play, trifling. -Comp. -किंचितं amorous agitation, weeping, laughing, being angry &c. in the society of a lover; स्वयि वीर विराजते परं दमयंतीकिलकिंचितं किल N. 2. 44.

किल ind. 1 Verily, indeed, assuredly, certainly; अर्हति किल कितव उपद्रवं M. 4; इदं किलान्वाजमनोहरं वपुः S. 1. 18. -2 As they say, as is reported (showing report or tradition ऐतिह्य); बभूव योगी किल कार्त्तवीर्यः R. 6. 38, 13. 51; जघान कंसं किल वासुदेवः Mbh. -3 A feigned action (अलीक); प्रसह्य सिंहः किल तां चकर्ष R. 2. 27; Mu. 7. 9; पबस्वगाथे किल जातसंभवा

Ki. 8. 48, 11. 2. -4 Hope, expectation or probability; पार्यः किल विज्ञेप्यते कुरुन् G. M. -5 Dissatisfaction, dislike; एवं किल केचिद्वृत्ति G. M. -6 Contempt; एवं किल योत्स्यसे G. M. -7 Cause, reason (हेतु); (very rare). स किलैवमुक्तवान् G. M. 'for he said so'.

किलकिलः, -ला A sound, a cry expressing joy or pleasure; Māl. 5. 11. -लः An epithet of Siva.

किलकिलायति-ते Den. To make a chattering noise; Bk. 7. 102.

किलाटः Coagulated milk.

किलाटिन् m. A bamboo.

किलास a. Ved. Leprous. -सं 1 A white leprous spot. -2 A blotch, scab. -3 A kind of leprosy.

किलिजं 1 A mat. -2 A thin plank of green wood, board; also किलिचं.

किलिजकः 1 A mat. -2 A screen or twist of grass.

किलिम The fir or pine tree.

किल्विन् m. A horse.

किल्विषं 1 Sin; Ms. 4. 243; 10. 118; Bg. 3. 13, 6. 45; R. 11. 34. -2 A fault, offence, injury, guilt; Ms. 8. 235. -3 A disease, sickness.

किशलं A sprout, shoot.

किशलयः, -यं A sprout, a young shoot; see किलय.

किशोरः [Up. 1. 65] 1 A colt, cub, the young of any animal; केसरीकिशोरः &c. -2 A youth, lad, a boy below fifteen, a minor in law (अप्राप्तव्यवहार). -3 The sun. -री A maiden, a young woman.

किष्किधः, -ध्यः 1 N. of a country. -2 N. of a mountain situated in that country. -धा, -ध्या N. of a city, the capital of Kishkindha.

किष्कु a. Vile, contemptible, bad. -ष्कुः m. or f. 1 The fore-arm. -2 A cubit, span. -3 An instrument for measuring lengths.

किसलः, -लं, किसलयः, -वं A sprout, a young and tender shoot or foliage; अधरः किसलयरागः S. 1. 21; किसलयमदुनं कररुहैः 2. 10; किसलयैः सलधेरिव पाणिभिः R. 9. 35.

कीकट a. (टी f.) 1 Poor, indigent. -2 Miserly. -टाः (pl.) N. of a country (Behar). -टः A horse.